

Guldborg: Må jeg begynde med at sige, at da jeg i det følgende kommer til at fremsætte nogle ret kritiske bemærkninger både om de forhold, som har givet anledning til dette lovforslag, og også om selve lovforslaget, synes jeg, det er rigtigt at begynde med at give udtryk for, at der ikke i disse bemærkninger ligger nogen tvivl om den gode vilje hos den højtærede boligminister både til at klare det aktuelle problem og til at løse det større og helt afgørende spørgsmål om hele bolig- og huslejelovgivningen. Jeg tror i det hele taget, den gode vilje er til stede fra alle sider eller i hvert tilfælde fra praktisk taget alle sider, men jeg synes, det er nok, jeg er enig med ordføreren for socialdemokratiet, det ærede medlem hr. Axel Ivan Pedersen, i, at det kan være nødvendigt at lægge visse dogmer til side, men det kan godt være, det er lidt andre dogmer, jeg tænker på.

Det er klart, at der er visse ting, vi må kunne frigøre os fra, hvis vi skal løse dette spørgsmål, og også fra for megen agitation, som, hvad enten den nu i sin tid er opstået i god tro eller ej, i høj grad bliver imødegået af kendsgerningerne. Det er helt afgørende, at vi ikke nu, hvor vi vel har en chance for at komme ud af de helt urimelige forhold, vi har haft inden for hele bolig- og byggeområdet, lader os forlede til, fordi vi står over for en konkret og ubehagelig situation, der må gøres noget ved, at prøve at klare det på en eller anden måde, som i virkeligheden i praksis blot er at lægge hindringer i vejen for en samlet løsning af boligspørgsmålet, som vi alle håber på vi kan blive enige om. Derfor må vi se dette lovforslag i den store sammenhæng, og derfor må jeg også ved denne behandling tage et par ting op. Ordet „spekulation“ og udtrykket „omkostningsbestemt husleje“ er nogle af de ting, jeg regner til de dogmer, det kunne være rart at komme af med.

Vi kender jo ikke endnu resultatet af de undersøgelser, der nu bliver iværksat vedrørende byggerierne, og det store kurstab i Albertslund og Høje Gladsaxe. Jeg vent

mig vel i og for sig ikke så forfærdelig meget af disse undersøgelser, fordi jeg føler mig såmænd overbevist om, at de mennesker, der har ansvaret for både byggeriet og prioriteringen, efter bedste evne har forsøgt at varetage de interesser, de nu skal varetage, og derunder også lejernes. Jeg skal ikke afvise, der kan være begået fejl — det er så nemt at komme bagefter og konstatere — men jeg tror såmænd da ikke, at meningen ikke har været god nok; det er synspunkterne, de selv er blevet ofre for. De er i virkeligheden blevet ofre for et system og en tankegang, som er forkert, men som de selv har bekendt sig til.

Det er jo noget ganske normalt, at den bygherre, der skal prioritere et byggeri, må tage hensyn til kursudviklingen, og derfor skulle det også undre mig meget, om det ikke er foregået på den måde både i almindelighed i det sociale boligbyggeri og i de to tilfælde, der nu har givet anledning til dette lovforslag; det er da ganske rimeligt. Men det, der altså er sket, er, at det i det foreliggende tilfælde er gået galt, fordi kursfaldet er vedblevet langt ud over, hvad de ansvarlige har forudset eller har ventet. Der er vel sket det, at kurserne er faldet stadigt, og en skønne dag har man så stået i den situation, at man har måttet se en bitter virkelighed i øjnene og konstatere, at kurstabet var langt større end det, man havde regnet med, og måske også konstatere, at der ved en hurtigere prioritering og salg kunne have været sparet et betydeligt beløb.

Se, i andre forhold er det, der foregår her, det, man kalder spekulation, og det er en nødvendig del af de økonomiske afgørelser, som enhver bygherre må træffe, og det må han, hvad enten det er en privat bygherre eller et socialt boligselskab. Man kan jo ikke lade være med at tænke på den agitation, vi kunne være kommet ud for, hvis en tilsvarende situation var opstået for et privat byggeri og var blevet et offentligt anliggende. Det forkerte er ikke, at bygherren, den private eller det sociale